ÆTERNA

Literaire AI-essays

#5

Tesla, Narcisme en de Elektrificatie van het Ego
Door onze Æterna redactie

Er was een tijd dat auto's slechts machines waren: roestige werktuigen die ons van punt A naar punt B brachten, zwetend van olie en zinloosheid. Maar nu — in een tijdperk waarin technologie niet slechts dient maar verheerlijkt wordt — is de auto verheven tot een verklaring, een moreel gebaar, een digitale biechtstoel. Geen merk symboliseert deze verschuiving sterker dan Tesla.

Tesla is geen auto. Tesla is een geloofsbelijdenis.
Wie in een Tesla stapt, kruipt niet zomaar achter het stuur. Hij bekeert zich. Hij rijdt niet, hij gelooft. De Tesla-bestuurder is de nieuwe missionaris: hij koopt zichzelf vrij van het kwaad, niet door minder te consumeren, maar door duurder te consumeren. Elk voorbijzoevend Model 3 is een rollende zelfrechtvaardiging — een stil verwijt aan jou, arme sterveling in je oude Peugeot.

Zijn vingertje is onzichtbaar, maar voelbaar. Je ruikt het in de schone lucht die hij meent achter te laten. Je hoort het in zijn stille motor, die spreekt: “Ik ben goed, want ik ben elektrisch.” Maar de morele superioriteit die de Tesla-bestuurder uitademt, stinkt. Het is geen ethiek, maar esthetiek van ethiek — een façade van verantwoordelijkheid, gehuld in aluminium en updates.

De Tesla is niet alleen een morele projectie, maar ook een technologisch orakel dat ons belooft dat de mens overbodig wordt. Met zijn autonome rijfuncties — deels mythe, deels beta-test op open wegen — suggereert hij veiligheid. Maar wie durft werkelijk te slapen in een auto die denkt dat een witte vrachtwagen een wolk is?

De Tesla is niet veilig. Hij is veilig verklaard. Zoals zijn bestuurder zichzelf rechtvaardigt via bezit, zo rechtvaardigt het systeem zichzelf via data, disclaimers en fanatisme. Dodelijke ongelukken? “De bestuurder lette niet op.” Glitches? “Hij had zijn handen niet aan het stuur.” In deze wereld is niet de machine verantwoordelijk, maar de mens die dacht dat hij mocht vertrouwen.

Ironisch genoeg vervormt Tesla het begrip verantwoordelijkheid: het verplaatst het van handeling naar bezit. Je bént een goed mens, want je hebt de juiste auto gekocht.

Tesla is de belichaming van onze tijd: versnelling zonder bestemming. De auto's zijn snel, stil en steeds beter — maar waarvoor? De wereld brandt, maar wij surfen stilzwijgend door het dashboardmenu van de apocalypse. We laden op, we zoeven voorbij, we vegen vlekken van onze ziel met een app.

Tesla is niet de oplossing. Het is de camouflage van het probleem: een maatschappij die geen grenzen kent aan begeerte, maar haar geweten sust met gadgets. Een wereld die liever een batterij van 600 kilo met kinderarbeid oplaadt dan een vraag stelt over haar levensstijl.

Tesla’s spiegels zijn elektrisch inklapbaar, maar ze tonen niets. Geen geschiedenis, geen gevolgen, geen gezicht. De bestuurder ziet alleen zichzelf — een gezuiverde, gelikte versie, omgeven door schermen. De

Tesla is niet het voertuig van de toekomst. Het is de echo van een beschaving die zichzelf toejuicht terwijl ze crasht.
Dus ja, je rijdt elektrisch. Maar waarheen? En wie durft nog te vragen waarom?

Wie de Tesla werkelijk wil begrijpen, moet verder kijken dan batterijcapaciteit of autopilot. De Tesla is geen voertuig maar een ritueel object, een totem van de seculiere elite die zichzelf heeft wijsgemaakt dat morele verlossing mogelijk is via design. De auto is niet langer een vervoermiddel; het is een identiteitsverklaring — minimalistisch vormgegeven en moreel opgeblazen.

In deze nieuwe religie is Elon Musk geen ondernemer maar een half-profeet, half-prestatieverslaafde trickster. Zijn Twitter-excessen worden niet afgestraft, maar gelezen als mysterieuze parabels. Tesla-bestuurders verdedigen hem als discipelen hun messias: alles is geoorloofd, zolang de utopie in zicht blijft — een utopie die steeds opnieuw uitgesteld wordt, net als het volledig autonome rijden of de ethiek van kobaltvrije batterijen.

De Tesla-purist leeft als een digitale monnik. Geen geur van benzine, geen brullende motor, enkel het aseptische gesuis van efficiëntie. Maar wat lijkt op ascese is in feite technologische verwennerij in ascetische verpakking. De dashboards glanzen als altaarstukken. Elk menuutje, elke interface fluistert: je bent speciaal. Maar onder de glazen gladheid schuilt de oude drift: status, controle, zelfbevestiging.

Tesla maakt van consumptie een spirituele daad. Je rijdt geen auto, je beleeft een narratief waarin jij de held bent die de wereld redt, kilowatt per kilometer. De afwezigheid van geluid is niet stilte, maar onderdrukte waarheid.

Misschien is dit alles wel het ware genie van Tesla: dat het erin geslaagd is om verantwoordelijkheid te simuleren. Een Tesla kopen is als een boetedoening zonder boete, een aflaat met touchscreens. We hoeven niet minder te rijden, minder te nemen, minder te willen. We hoeven alleen maar het goede merk te kiezen — en het gevoel dat we deugen keert als vanzelf terug.

En intussen wordt het landschap stiller, killer. Auto’s zonder mensen. Wegen zonder twijfel. Bestemmingen zonder vragen. De massamens rijdt elektrisch de afgrond in, zonder om te kijken.

De Tesla is de belichaming van een beschaving die gelooft dat ze vooruitgaat omdat ze versnelt. Maar snelheid zonder richting is geen vooruitgang — het is ontsnapping. We rijden weg van schuld, van grenzen, van betekenis. Wat overblijft is een wereld vol hubs, laadpalen, fluistermotoren — en een leegte die geen dashboard kan verlichten.
Wie dan nog scharrelt, te voet, buiten het frame, zal niet begrepen worden. Maar misschien, heel misschien, is hij de laatste die nog weet dat vooruitgang soms betekent: stilstaan en luisteren. Niet naar de motor. Maar naar jezelf.